IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

Komisja Finansów Publicznych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ Podkomisji stałej do monitorowania wykorzystania środków unijnych (nr 18)

z dnia 16 sierpnia 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych

– podkomisji stałej do monitorowania wykorzystania środków unijnych (nr 18)

16 sierpnia 2023 r.

Podkomisja stała do monitorowania wykorzystania środków unijnych, obradująca pod przewodnictwem posła **Marka Sowy (KO)**, przewodniczącego podkomisji, rozpatrzyła:

– informację ministra klimatu i środowiska w sprawie aktualnego stanu realizacji Krajowego Planu Odbudowy, w części za które odpowiada Ministerstwo Klimatu i Środowiska w zakresie:
- **– harmonogramu naboru konkursów na rok 2023,**
- **– stanu realizacji konkursów na dzień 31 lipca br.,**
- **– planu finansowego na lata 2023–2026, w tym wniosku o płatności.**

W posiedzeniu udział wzięli: **Joanna Książek-Wieder** dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich Ministerstwa Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Katarzyna Zielińska-Heitkoetter** zastępca dyrektora Departamentu Programów Infrastrukturalnych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Marta Babicz** zastępca dyrektora Departamentu Beneficjenta Indywidualnego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich**.**

W posiedzeniu udział wziął pracownik Kancelarii Sejmu: **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie. Otwieram posiedzenie podkomisji stałej do monitorowania wykorzystania środków unijnych.

Dzisiejszy program posiedzenia obejmuje informację ministra klimatu i środowiska w sprawie aktualnego stanu realizacji Krajowego Planu Odbudowy w części, za którą odpowiada Ministerstwo Klimatu i Środowiska, w zakresie harmonogramu naboru konkursów na rok 2023, stanu realizacji konkursów na dzień 31 lipca bieżącego roku, planu finansowego na lata 2020–2026, w tym wniosku o płatność.

Witam bardzo serdecznie… Mam dosyć długą listę. Postaram się wszystkich przywitać. Pani Joanna Książek-Wieder – dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich. Wszyscy są z ministerstwa klimatu, więc już nie będę przywoływał. Nie?

Dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich Ministerstwa Klimatu i Środowiska Joanna Książek-Wieder:

Jeszcze z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

O, dobrze. Pani Marta Babicz – zastępca dyrektora Departamentu Beneficjenta Indywidualnego również w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, pani Marta Mazurkiewicz – zastępca dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich, pani Katarzyna Zielińska-Heitkoetter, zastępca dyrektora Departamentu Programów Infrastrukturalnych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, pani Anna Jagiełło – naczelnik wydziału

w Departamencie Programów Infrastrukturalnych również w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, pan Jacek Wiśniewski – naczelnik wydziału w tym samym departamencie, pan Kazimierz Rdzanek – radca w dokładnie tym samym departamencie, i pani Magdalena Norejko-Ekielska – główny specjalista w tym samym departamencie w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. Witam pana Marka Wójcika – sekretarza Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu. Witam panie posłanki i panów posłów.

Ministerstwo klimatu ma chyba jeden z największych – tak bym powiedział – pakietów do realizacji w ramach Krajowego Planu Odbudowy. Ta liczba reform, które są tam ujęte, i inwestycji, za które państwo odpowiadacie, jest bardzo duża. My z posłami składaliśmy taką interpelację w ostatnim czasie, więc tę wiedzę mamy również z tej informacji. Niemniej jednak dla nas jest kluczowy element, aby poznać stan realizacji faktycznie na dzień dzisiejszy. Ta data jest wpisana – 31 lipca br. Jak rozumiem, państwo za 30 mld zł. Taki jest mniej więcej budżet tej części dotacyjnej ministerstwa, prawda? Chciałbym więc, żeby do tego była również informacja na temat części pożyczkowej, bo nie ukrywam, że różne jak gdyby informacje docierają. Gdzieś tam w ostatnich tygodniach pojawia się informacja, że na farmy wiatrowe, które mają być finansowane chyba z pożyczek… Orlen zrezygnował z pożyczki, że znalazł jakieś bardziej atrakcyjne źródła finansowania, więc również chciałbym poprosić o komentarz w tym zakresie, ale głównie interesuje nas, aby była ta informacja, która globalną czy ogólną kwotę dotacji przypisze do konkretnych działań, które będą przedmiotem finansowania tak, żebyśmy mieli taką większą przejrzystość w tym programie. To oczywiście musi być nałożone na ten harmonogram czasowy. On jest niezwykle istotny również w tym ujęciu, jak te działania, konkursy, a w konsekwencji inwestycje mają być finansowane. Patrzę na państwa. Nie wiem, kto będzie informację przedstawiał. Z ministerstwa klimatu?

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Tak, ja. Joanna Książek-Wieder – dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Szanowni państwo, wiemy że to jest również kontynuacja posiedzenia podkomisji, które miało miejsce z udziałem Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Wiemy, że zostaliśmy poproszeni o takie właśnie bardziej uszczegółowione informacje związane ze stanem realizacji inwestycji, za które odpowiadamy. Mam nadzieję, że sprostamy państwa oczekiwaniom, wyjaśniając właśnie te wątpliwości, o których mówi również pan przewodniczący. Dla uporządkowania informacji, przekazałabym trochę takich systemowych informacji ogólnych. Minister Klimatu i Środowiska, ponieważ zostaliśmy poproszeni o przedstawienie informacji w zakresie naszego zakresu odpowiedzialności, bezpośrednio uczestniczy w realizacji dwóch komponentów Krajowego Planu Odbudowy. Pierwszy komponent B – Zielona Energia i zmniejszenie energochłonności, oraz komponent E – Zielona i inteligentna mobilność. Na te działania, za które my jako minister klimatu i środowiska na podstawie porozumienia z ministrem funduszy i polityki regionalnej odpowiadamy, mamy przewidzianych blisko 7 mld euro, w tym 6,66 mld euro w postaci bezzwrotnych dotacji, tak zwanych grantów, i 255 mln euro pożyczek – tych właśnie z części zwrotnej KPO.

Jeżeli chodzi o morskie farmy wiatrowe, to jest to komponent, za który odpowiada bezpośrednio minister aktywów państwowych. Stąd być może faktycznie taki miszmasz informacyjny. My jako resort, jeżeli chodzi o pożyczki, na ten moment mamy 255 mln euro i 6,66 mld euro grantów w tej wersji KPO, która została zatwierdzona na poziomie komisyjnym, bo również przewijają się informacje związane z prowadzoną tak zwaną rewizją KPO, czyli po pierwsze, z urealnieniem pewnych wskaźników przede wszystkim, tudzież dat realizacji poszczególnych reform bądź inwestycji w ramach tej podstawowej części KPO, która została zatwierdzona przez Komisję, oraz dodania nowego rozdziału z tak zwanego dodatkowego instrumentu, czyli REPowerEU – dodatkowych środków, które jako kraje członkowskie dostaniemy w ramach tej rewizji dokumentu. Niemniej jednak to są jeszcze informacje, które są w trakcie negocjacji z Komisją Europejską, stąd na ten moment posługujemy się…

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

My tę informację mamy…

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Tak, dokładnie.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

…bo tam jeszcze jest 23 mld euro pożyczek, które nie były w pierwszej turze wykorzystane, więc to było przedmiotem – że tak powiem – ostatniej podkomisji. Ministerstwo Funduszy…

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Tam faktycznie mamy ten komponent pożyczkowy jako resort znacznie bardziej rozbudowany, natomiast jeszcze o ostatecznym kształcie komponentu trudno mówić, ponieważ prowadzimy rozmowy z Komisją Europejską na temat zasad wydatkowania tych środków, bo po prostu może się okazać, że wydatkowanie tak dużych środków w postaci zwrotnej przy tych wymogach, które stawia przed nami Komisja Europejska, może być bardzo trudne bądź wręcz nierealne z uwagi na upływający czas i brak możliwości przedłużenia terminu wykorzystania środków w ramach całego KPO, który – przypominam – upływa w połowie 2026 r. To więc dla uporządkowania, skąd się może brać informacja na temat różnych kwot, jeżeli chodzi o cześć dotacyjną czy też grantową. Na ten więc moment 7 mld euro i przeważająca zdecydowanie część to dotacje. Pożyczki na ten moment to 255 mln euro.

Zapewne minister funduszy i polityki regionalnej mówił to. My jako Ministerstwo Klimatu i Środowiska w systemie realizacji KPO pełnimy funkcję instytucji odpowiedzialnej za realizację z jednej strony reform, z drugiej strony właśnie za realizację inwestycji. Odpowiadamy za 9 reform i 9 inwestycji. Dzisiejsze posiedzenie podkomisji skupia się na inwestycjach, więc w tym zakresie będę przedstawiała informacje.

Mamy takie inwestycje, jak B.1.1.1, czyli inwestycje w źródła ciepła bądź chłodu w systemach ciepłowniczych, B.1.1.2 – Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych. Tę inwestycję współdzielimy z Ministerstwem Inwestycji… Rozwoju i Technologii, gdzie my w swojej właściwości mamy budynki jednorodzinne poprzez dokapitalizowanie programu „Czyste powietrze" realizowanego przez narodowy fundusz, natomiast MIiT ma w swoim komponencie budynki wielorodzinne. Inwestycja B.1.1.3 – Wymiana źródła ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół, B.2.1.1 – Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru, B.2.2.1 – Rozwój sieci przesyłowych i inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna, B.2.4.1 – Układy magazynowania energii, B.3.2.1 – Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów poprzemysłowych i Morza Bałtyckiego. W naszym zakresie jest kwestia wielkoobszarowych terenów poprzemysłowych, natomiast Ministerstwo Infrastruktury odpowiada za tę część dotyczącą Morza Bałtyckiego. E.1.1.1 – Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej, oraz E.1.1.2 – Zero- i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy). We właściwości Ministerstwa Klimatu i Środowiska są autobusy, to znaczy transport zbiorowy na terenach miejskich – autobusy zeroemisyjne.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Czy mogłaby pani kwoty przypisać do nich?

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Tak, jak najbardziej w dalszej części. Tak, mam wszystko przygotowane, więc zaraz przytoczę państwu kwoty na poszczególne inwestycje. Państwo wiecie również, że do wypłaty środków przez komisję na rzecz Polski w ramach KPO konieczne jest wypełnianie kamieni milowych oraz wskaźników. Kamienie milowe odnoszą się do zagadnień mających charakter jakościowy, czyli poprzez realizację reform w postaci na przykład przyjęcia odpowiednich przepisów prawnych, natomiast wskaźniki mają charakter ilościowy, czyli na przykład w przypadku naszych inwestycji określają liczbę źródeł ogrzewania w budynkach koniecznych do wymiany.

W realizacji tych 9 inwestycji, za które Ministerstwo Klimatu i Środowiska odpowiada, uczestniczy również tutaj reprezentowany przez panią dyrektor Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, pełniąc funkcję bądź ostatecznego

odbiorcy wsparcia, bądź tak zwanej instytucji wspierającej plan rozwojowy, czyli jednostki wspierającej.

Jeżeli chodzi o stronę finansową realizacji KPO, to powinniśmy sobie tutaj odróżnić to wnioskowanie o płatność do Komisji Europejskiej, czyli te słynne wnioski o płatność, które Polska składa, ma składać do Komisji Europejskiej. Za ten proces odpowiada Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Takich wniosków zgodnie z tekstem KPO w okresie całej realizacji programu ma być 9. Są to zbiorcze wnioski o płatność, które składają się z zaraportowanych… To wiecie, tak? Natomiast wypłaty są dokonywane przez PFR, również państwo wiedzą, że ta strona obsługi… To znaczy, taki jest mechanizm realizacji KPO. Żeby więc zaraportować realizację jakiejś reformy bądź wykonanie wskaźnika, w szczególności w przypadku inwestycji, środki potrzebne są wcześniej w postaci prefinansowania, żeby taki wskaźnik osiągnąć, a następnie zaraportować jego wykonanie do Komisji Europejskiej. Stąd ten mechanizm prefinansowania, bo żeby mieć co zaraportować, musimy najpierw mieć środki na fizyczną realizację wskaźnika, bo wiadomo, że reformy to są przepisy prawne, których co do zasady przygotowanie nie kosztuje, natomiast żeby zaraportować osiągnięcie wskaźnika, który później może być ujęty we wniosku o płatność składanym do komisji, musimy wcześniej wyłożyć środki finansowe na to przygotowanie. Stąd ten mechanizm prefinansowania.

Jeżeli chodzi o stan realizacji naszych inwestycji, to może zacznę od naszej – że tak powiem – flagowej inwestycji, czyli program „Czyste powietrze". To jest inwestycja B.1.1.2, jak mówiłam wcześniej, wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych. W naszej części mamy do dyspozycji 3,1 mld euro. W ramach tejże inwestycji chcemy zrealizować pewną grupę termomodernizacji instalacji OZE w budynkach mieszkalnych oraz termomodernizować budynki jednorodzinne. Jeżeli chodzi o docelowe wskaźniki, to zostały one określone w programie na poziomie 700 tys. termomodernizacji instalacji OZE oraz… przepraszam bardzo, wymian źródeł ciepła, oraz 584 termomodernizacje. Niemniej jednak w ramach tej rewizji KPO, o której wspominałam, z uwagi na wzrost cen materiałów i usług budowlanych zgłosiliśmy postulat obniżenia tych wskaźników, ponieważ najprawdopodobniej nie będzie możliwe przy obecnych cenach usług i materiałów budowlanych zrealizowanie tych wskaźników, które wcześniej były założone przy tej alokacji 3,1 mld. To jest nabór w ramach programu priorytetowego narodowego funduszu „Czyste powietrze". Ponieważ większość tych naszych inwestycji realizujemy w oparciu o sprawdzone mechanizmy programów priorytetowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Właśnie „Czyste powietrze" jest jednym z takich programów priorytetowych, za pomocą których realizujemy KPO. Tutaj więc nabór trwa w trybie ciągłym. Pomiędzy nami a narodowym funduszem w grudniu 2022 r. została podpisana umowa o dofinansowanie realizacji tego przedsięwzięcia, jakim jest program Czyste powietrze. Do 31 lipca 2023 r. zrealizowano ponad 230 tys. wymian nieefektywnych źródeł ciepła oraz przeprowadzono 160 tys. termomodernizacji wraz z OZE w jednorodzinnych budynkach mieszkalnych. Korzystamy w ramach tej inwestycji z prefinansowania uruchomionego przez PFR. Pula dotychczas pozyskanych przez NFOŚiGW środków z prefinansowania KPO ze środków PFR to 2 mld zł. To również już państwo wiecie, tak?

Tutaj więc de facto…. Trwa ta inwestycja – nabór na odbiorców ostatecznych, czyli osób fizycznych, w trybie ciągłym do wykorzystania dostępnych w środków. Kolejna inwestycja B.1.1.3 – Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół. Tutaj mamy dotację zaplanowaną w wysokości 290 mln euro. … Tak, do „Czystego powietrza". Pani dyrektor zapewne będzie miała najświeższe informacje, bo to również pewnie…

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

…na 54 tys., prawda? A w przypadku termomodernizacji nawet na więcej. Podajecie państwo tutaj 225 tys. źródeł ciepła 150 tys. termomodernizacji. Jak to sobie podzielimy przez te 3 mld zł to wygląda to na jakąś dotację rzędu kilku tysięcy zł, poniżej 10 tys. zł średnia, więc wydaje mi się, że te dane po prostu rozjeżdżają się państwu.

Zastępca dyrektora Departamentu Beneficjenta Indywidualnego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Marta Babicz:

Dzień dobry. Marta Babicz, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wysokość dotacji w programie „Czyste powietrze" zależy od dochodów w gospodarstwie domowym. Zależy również od edycji programu. Kolejne edycje aktualizujemy, aby odpowiadać, aby nadążyć za wzrostem cen i usług budowlanych i w sektorze budownictwa. W pierwszych edycjach średnia dotacja wynosiła około 16 tys. zł. W nowej edycji, którą ogłosiliśmy w tym roku, prognozujemy, że ta dotacja wzrośnie dwu-, trzykrotnie do poziomu około 40 tys. zł.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Wszystko wiem, ale dostałem od państwa miesiąc temu odpowiedź na interpelację. Państwo piszecie, że zrealizowaliście 225 tys. wymian źródeł ciepła i 150 tys. termomodernizacji. Piszecie, że na to przeznaczyliście 3 mld zł. To więc jest łatwy rachunek. Jak się podzieli 3 mld przez 375 tys. inwestycji, to wychodzi około 8 tys. To jest po prostu niemożliwe, bo te limity są dużo wyższe w tej chwili. One są kilkukrotnie wyższe.

Zastępca dyrektora departamentu NFOŚiGW Marta Babicz:

Tak jest. Część tych środków przeznaczamy na prefinansowanie inwestycji dla gospodarstw domowych o najniższych dochodach i na zaliczkowanie tego wsparcia.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Wrażenie, proszę panią, jest zupełnie inne, że państwo podaliście w statystyce sumę wszystkich inwestycji z „Czystego powietrza", a z KPO jest robiona tylko jakaś cząstka pewnie. Nie ja pisałem odpowiedź na interpelację, więc proszę nie mieć do mnie pretensji, że przywołuję państwu tekst, natomiast wydaje mi się, że to się nie spina. Niech pani sobie to sprawdzi, bo to trzeba do tekstu źródłowego zajrzeć. Może dalej, dobrze? Bo mamy posiedzenie i Komisji o godz. 15:30 i musimy skończyć do godz. 15:30 to posiedzenie. Do godz. 14:30, tak.

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Uzupełniając, między innymi biorąc pod uwagę właśnie wzrost kosztów materiałów budowlanych, usług i ogólnie cen, biorąc pod uwagę również te zmiany, o których mówiła pani dyrektor w zakresie samego programu priorytetowego „Czyste powietrze", między innymi postulujemy zmianę tych wskaźników, które są określone w ramach KPO jako te nasze wartości docelowe, że chcemy zejść troszeczkę z tych poziomów, które są tam określone, ponieważ na ten moment, przy obecnych realiach cenowych, one są faktycznie niewykonalne, bo są – że tak powiem – zbyt wysokie w stosunku do – jak mówimy – możliwości rynku. Tak to więc wygląda, jeżeli chodzi o czyste powietrze.

Jeżeli chodzi o inwestycje B.1.1.3, czyli wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół, mamy dotacje w wysokości 290 mln euro. Zgodnie z pierwotnym tekstem KPO, który jest zatwierdzony, powinniśmy zrealizować 322 termomodernizacje budynków placówek oświatowych. Również z powodów analogicznych, jak w przypadku „Czystego powietrza", czyli wzrostu cen, postulujemy w ramach rewizji KPO zmniejszenie tego wskaźnika do wartości 263 zmodernizowanych energetycznie budynków placówek oświatowych. Obserwujemy więc to, co się dzieje na rynku i chcemy w tym zakresie reagować odpowiednio.

Jeżeli chodzi o nabór, to założeniem KPO jest objęcie wsparcia budynków, które wcześniej zostały zgłoszone w ramach naboru do tak zwanych funduszy norweskich w „Programie Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu", w którym to programie dla placówek oświatowych zabrakło na ówczesny moment środków, czyli w naborze realizowanym w 2020 r. W tym przypadku beneficjenci zostali poproszeni o wyrażenie woli korzystania ze środków KPO przy równoczesnej możliwości urealnienia kosztów inwestycji, gdyż wnioski, które składane były w 2020 r., były składane w zupełnie innych realiach cenowych. W chwili obecnej trwają prace związane z określeniem ostatecznej puli beneficjentów z tych niedoszłych funduszy norweskich, które będą przeniesione do KPO. Jeżeli będą dodatkowe środki dostępne w ramach tego działania lub wskaźniki konieczne do wykonania, zostanie ogłoszony dodatkowy uzupełniający nabór, ale dopiero

w momencie, kiedy zostanie ustalona ostateczna lista projektów z funduszy norweskich. …263 szkoły.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Na 25 tys. szkół chcecie zrobić 260, tak? To kompletnie nieistotna…

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Proszę?

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

To kompletnie nieistotna ilość. Na 25 tys. szkół chcecie zrobić 260 szkół.

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

To również jest kwestia dostępnej w tym obszarze alokacji. Mamy taką kwotę, jaką mamy.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Przy inflacji, przy podniesieniu cen interwencja właściwa to jest podniesienie wolumenu programu, a nie obniżenie wyłącznie ilości szkół, które obejmiecie termomodernizacją. To jest jedno z nielicznych źródeł, gdzie samorząd mógł aspirować. Tak naprawdę będzie przypadało po 15–20 projektów na jedno województwo statystycznie. To jest absolutnie niezauważalna ilość, powiedziałbym, w skali potrzeb.

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

To więc, jeżeli chodzi o szkoły. Inwestycja B.2.1.1 – Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru. Ta inwestycja obejmie w szczególności scentralizowane i rozproszone systemy wytwarzania, magazynowania i transportu niskoemisyjnego, w tym odnawialnego wodoru z wykorzystaniem sieci przesyłowej i dystrybucyjnej. Dotacje w tym obszarze są przewidziane na kwotę 800 mln euro. Do 2026 r. zostanie zrealizowanych… To znaczy, jesteśmy zobowiązani do realizacji następujących wskaźników…

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Jeszcze nie uruchomiliście tego działania, tak?

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

To działanie jest nowe.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

W takim razie przechodzimy dalej. Co będzie w 2026, to innym razem.

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

W każdym razie zostanie ono uruchomione w najbliższym czasie. Niezwłocznie po zawarciu porozumienia między naszymi instytucjami narodowy fundusz ogłosi nabór w tym zakresie.

Kolejny obszar to B.2.2.1 – Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura energetyczna. Tutaj jest dotacja w wysokości 300 mln euro. Wskaźnik do realizacji to długość nowowybudowanej lub zmodernizowanej sieci elektroenergetycznej. Inwestycja będzie realizowana przez Polskie Sieci Energetyczne Spółkę Akcyjną.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Będzie uruchomiona, tak?

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Będzie uruchomiona w czwartym kwartale zgodnie z harmonogramem. W chwili obecnej trwają prace związane z ustaleniami linii demarkacyjnej pomiędzy KPO a programem Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko, gdyż to są również inwestycje realizowane w tym w tymże programie.

B.2.4.1 – Systemy magazynowania energii. W przypadku tej inwestycji, która jest finansowana w obecnej wersji programu z części pożyczkowej, zakładamy zmianę charakteru z części pożyczkowej na cześć dotacyjną w ramach procedowanej rewizji KPO

z uwagi na to, że przewidujemy nikłe zainteresowanie odbiorców końcowych pozyskaniem pożyczki na inwestycje związane z magazynowaniem energii.

Inwestycja B.3.2.1 – Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów poprzemysłowych i Morza Bałtyckiego. W ramach tej inwestycji, której wartość to 55 mln euro, finansowanej, co prawda, z części pożyczkowej, ale na mocy rozporządzenia ministra funduszy i polityki regionalnej niejako przekształconej na część dotacyjną, zostanie przeprowadzona kompleksowa inwentaryzacja problemu zanieczyszczeń, która będzie dotyczyła oceny konkretnych, uprzednio wskazanych lokalizacji, które zostały wskazane przez zespół do spraw terenów zdegradowanych jako najbardziej problemowe w skali całego kraju i, co za tym idzie, wymagające najszybciej interwencji.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Mam pytanie. W KPO było zapisane 4 mld euro (około 17 mld zł) na rewitalizację dna Bałtyku tam, gdzie mają te być wyspy chyba pod farmy. To jest u państwa?

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Ministerstwo Infrastruktury.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Infrastruktura, dobrze.

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Tak, Bałtyk to Ministerstwo Infrastruktury. My na lądzie i w tym momencie to są Zakłady Chemiczne Zachem w Bydgoszczy, Zakłady Chemiczne w Jaworznie, byłe Zakłady Chemiczne Tarnowskie Góry…

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Chodzi o to, czego dotyczyła ustawa na ostatnim posiedzeniu robiona?

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Tak, dokładnie. To jest właśnie powiązanie inwestycji z reformą, więc ustały przeszkody i te inwestycje będą rozpoczynane.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Musimy trochę przyspieszać, pani dyrektor.

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Dobrze.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Mamy jeszcze te dwa działania w E.

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

E, czyli wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej, czyli inwestycja E.1.1.1 będzie realizowana poprzez dokapitalizowanie dedykowanego funduszu, a w jego ramach instrumentów finansowych. Fundusz będzie wspierał kapitałowo lub dłużnie przedsięwzięcia inwestycyjne przedsiębiorstw związane z rozwojem w Polsce przemysłu dla rozwiązań nisko- i zeroemisyjnych.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Nic nie zrozumieliśmy, ale rozumiem, że…

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Natomiast…

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Nie, spokojnie. Ja rozumiem, że w rewizji KPO z pożyczek chcecie dokapitalizować ten fundusz, tak? Bo taki jest chyba pomysł ministerstwa funduszy?

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

To jest inny nowy fundusz. Ten zostaje w postaci dotacji. Natomiast ten nowy fundusz jest właśnie z tej dodatkowej części pożyczkowej. Ta inwestycja jest realizowana również poprzez program priorytetowy narodowego funduszu Przemysł dla transformacji. Nabór na menadżera funduszu został już ogłoszony. Był prowadzony w okresie październik 2022

– styczeń 2023. Już na finalnym etapie są prace związane z podpisaniem umowy pomiędzy narodowym funduszem a wyłonionym menedżerem funduszu, który dalej będzie realizował tę inwestycję i wdrażał ten instrument finansowy. Prace więc się toczą.

Ostatnia inwestycja, czyli E.1.1.2 – Zero- i niskoemisyjny transport zbiorowy, czyli autobusy. Ten program jest realizowany poprzez program narodowego funduszu Zielony transport publiczny. Podobnie jak w przypadku programu Ciepłownictwo powiatowe, również projekty w dużej mierze są już wyłonione w drodze zorganizowanych wcześniej naborów i będą… Proszę?

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Mam nadzieję, że będziemy mieli jakieś minuty na pytania. Chcę wiedzieć, ile tych autobusów mamy sfinansować w programie?

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Tutaj jest dotacja w wysokości 754 mln euro. Autobusów jest 1159.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Wzrost cen nie jest tutaj przeszkodą, tak? Ile mamy tych środków łącznie?

Zastępca dyrektora departamentu NFOŚiGW Marta Babicz:

Połowa tych autobusów została już przez naszych beneficjentów zamówiona według starych cen, według cenników z poprzednich lat.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

A kiedy ogłosiliście konkurs?

Zastępca dyrektora departamentu NFOŚiGW Marta Babicz:

Pierwsze dwa nabory w ramach programu priorytetowego Zielony transport publiczny. To był 21 i 22 rok.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Czyli po prostu stare konkursy rozliczacie w przypadku autobusów, tak?

Zastępca dyrektora departamentu NFOŚiGW Marta Babicz:

Konkursy, które projektowaliśmy pod kątem realizacji wskaźników KPO.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Czy możemy dostać listę tych beneficjentów z ilością autokarów? Dobrze. Pan Marek Wójcik i pani przewodnicząca Skowrońska jeszcze zadadzą pytania. Mamy mało czasu. 7 minut zostało do końca posiedzenia podkomisji.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Dziękuję, panie przewodniczący, za to, że również mogę pierwszy. Chciałbym właśnie zapytać o te autobusy, bo jeżeli pamiętam, to ten konkurs trwa jeszcze chyba, podobnie jeżeli chodzi o technologie wodorowe dla przedsiębiorców. My chcemy realizować projekty w partnerstwie publiczno-prywatnym i jesteśmy żywotnie zainteresowani tym, że ten konkurs, który miał się rozstrzygnąć jeszcze tej jesieni, rzeczywiście się rozstrzygnie. To jest dla nas ważne. W tym kontekście chodzi również o OZE, o te inwestycje w OZE dla społeczności energetycznych. Teoretycznie ten konkurs ma być jeszcze w tym roku. Chcę uzyskać informację, czy rzeczywiście będzie czy nie będzie. Bardzo, bardzo się do tego przymierzamy. Bardzo jest nam to potrzebne, a na razie tego nie ma. Generalnie, jeśli chodzi o ten komponent dotyczący zielonej transformacji miast, to mam wrażenie, że bardzo się to opóźnia, i stąd prośba o to, żeby to przyśpieszyć. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Pani przewodnicząca Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO) – spoza składu podkomisji:

W kontekście tego, o czym pani dyrektor mówiła. Pan przewodniczący Sowa pytał o tę termomodernizację szkół. Chciałabym zapytać. Przez odwlekanie tego projektu prosiłabym o wyliczenie, ile straciliśmy pieniędzy poprzez inflację. Ile przez to mniej projektów będzie zrealizowanych? Państwo właśnie tym sposobem poszli. Na ile potrzeby

nie będą zaspokojone? Państwo powinniście taką informację… taką kwerendę zrobić. Poprosiłabym uprzejmie o odpowiedź na piśmie.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

To jest ponad 20% mniej jeśli chodzi o wskaźniki. Bardzo proszę, pani dyrektor, o odniesienie się.

Dyrektor departamentu MKiŚ Joanna Książek-Wieder:

Jeśli chodzi o kwestie społeczności energetycznych, o które było pytanie, to jest to we właściwości ministra rozwoju i technologii, natomiast Zielona transformacja miast jest we właściwości bezpośrednio Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, więc może – nie wiem – koledzy będą w stanie odpowiedzieć na to pytanie. Natomiast, jeżeli chodzi o szkoły, to tak, jak powiedziałam, to były szkoły wyłonione w konkursie dla funduszy norweskich. Niestety w ramach funduszy norweskich środki się skończyły, więc niejako ten upływ czasu musiał nastąpić, jeżeli chodzi o możliwość objęcia wsparciem tych szkół z innych źródeł, bo również pragnę przypomnieć, że zatwierdzanie KPO trwało zdecydowanie dłużej, niż było to pierwotnie zakładane. Zdajemy sobie sprawę, że jest to oczywiście czynnik powodujący, że tych szkół zrealizujemy mniej, niż pierwotnie zakładaliśmy, niemniej jednak szukamy wszelkich możliwych źródeł, żeby tę lukę inwestycyjną zapełnić. Przypominam również, że KPO to nie są jedyne środki, które jako ministerstwo i jako narodowy fundusz mamy do dyspozycji. W tej perspektywie finansowej również są środki dostępne w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko, który również będzie w najbliższym czasie w poszczególnych obszarach uruchamiany. Myślę więc, że tym bardziej istotne jest, żeby samorządy przeanalizowały swoje możliwości inwestycyjne, ponieważ źródeł finansowania różnego rodzaju inwestycji będzie naprawdę bardzo, bardzo duża liczba. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (PiS):

Będzie, ale na razie nie ma. Pani dyrektor, ja mam taką prośbę, ponieważ czas dobiega już końca, żeby ta informacja została nam przekazana w formie pisemnej z takim podziałem, jak mamy konkretne działanie inwestycyjne, alokacja do tego i informacja, czy nabór był czy będzie, jeżeli jest planowany. Nie ukrywam, że również potrzebujemy mieć taki plan finansowy, ile w 2023 roku planujecie zakończyć – że tak powiem – w wymiarze finansowym tych zadań i w kolejnych latach tak samo, bo tak, jak mówię, ta alokacja dla ministerstwa jest dosyć duża, a czasu zostało już niewiele.

Z uwagi na upływ czasu zamykam posiedzenie podkomisji. Dziękuję bardzo państwu za obecność.